

Československý odboj v protektorátu

Složky domácího odboje

- Bývalí vojáci čs. republiky – Obrana národa (ON)
- Politici bývalých stran – Politické ústředí (PÚ)
- Levicová nekomunistická inteligence a dělnictvo – Petiční výbor „Věrní zůstaneme“ (PVVZ)
- Státní zaměstnanci – učitelé, železničáři, poštovní úředníci, diplomaté
- Členové organizací spjatých s ideou První republiky a její občanskou společností - legionáři, sokolové, skauti-junáci, aktivisté Dělnické akademie, odborů, ženského hnutí, evangelických církví, svobodní zednáři, novináři, vyznavači trampingu apod.
- Část protektorátního četnictva, Vládního vojska, Svazu letců, Svazu hasičů
- Na jaře 1940 se ON, PÚ a PVVZ spojí do ÚVODu (Ústřední vedení odboje domácího), které se po zapojení KSČ do odboje sloučí na podzim 1941 do ÚNRVČ (Ústřední národně revoluční výbor Československa).

Aktivity domácího odboje

- Zpravodajství (předávání informací politického, hospodářského a vojenského charakteru čs. exilu a Spojencům)
- Sabotáže, stávky a pracovní pasivita (heslo „Pracuj pomalu“)
- Propaganda (vytváření a distribuování ilegálního tisku a ovlivňování veřejného mínění)
- Příprava celonárodního povstání v návaznosti na vojenské úspěchy Spojenců (ON počítala s mobilizací 90 000 mužů podzemní armády)
- Formulování představ o poválečné ČSR (rozsáhlé sociální reformy, náprava chyb První republiky, odsun Němců, omezení stranictví aj.)
- Ukrývání politicky a rasově perzekuovaných
- Převaděčství
- Demonstrace
- Bojkot německých týdeníků
- Partyzánská aktivita
- Podpora rodin zatčených

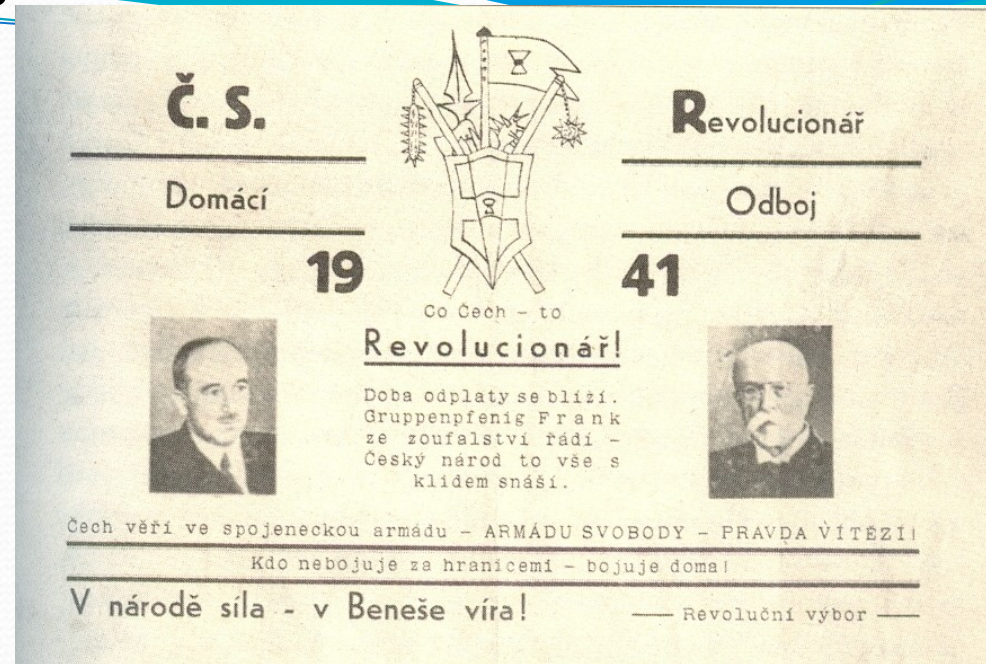
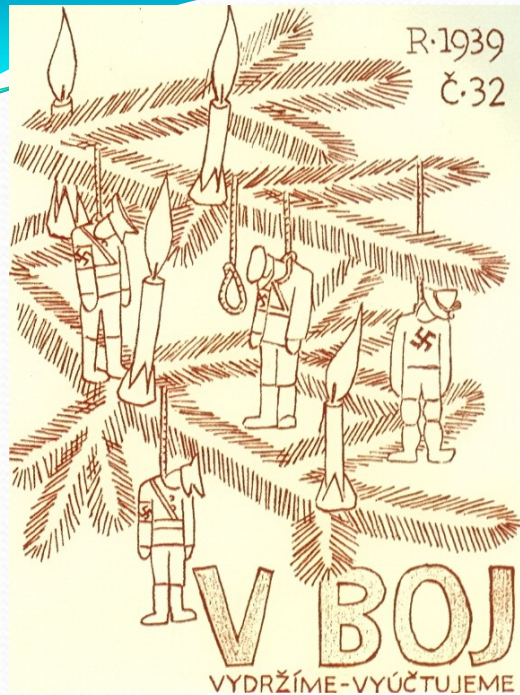
Specifika českého odboje

- Počátky odboje spadají do doby „mírové a předválečné“
- Minimální zkušenosti s praxí nacistického režimu
- Vedle protinacistického odboje v Německu první odboj v Evropě
- Spoléhání se na vypuknutí války, vojenský neúspěch nacistů a následné povstání v týlu
- Naivní snaha navázat na první odboj a protirakouskou Mafii
- Minimální zkušenost s ilegální činností z dob První republiky
- Absolutní nedostatek zbraní
- Mnichovem nalomená morálka a chybějící bojový „křest ohněm“
- Slabá tradice ozbrojených povstání (naposledy 5 dní v r. 1848!)
- Nedůvěra k západním spojencům a víra v pomoc SSSR
- Značná vzdálenost od front
- Nevyhovující geografické podmínky pro partyzánskou činnost
- Do jisté míry úspěšná pacifikující politika nacistů - metoda „cukru a biče“

Činnost Gestapa

- gestapo podřízeno st. sekretáři K. H. Frankovi a ten Heydrichovi šéfovi RSHA v Berlíně
- zatýkání na základě udání agentů SD - (zpravodajské) bezpečnostní služby
- placení konfidenti gestapa sloužili často jako "volavky"
- zvěrstva, kruté mučení a výslechy zatčených
- v době stanného práva se vykonávaly popravy bez soudů
- česká policie a četnictvo byly nuceny sekundovat činnosti gestapa německé policie

Ilegální tisk

- Za celé šestileté období odbojové činnosti je vydáno více než 140 ilegálních tiskovin, byť mnohé jen v jediném čísle, a několikanásobně větší počet různých letáků.
- Jejich posláním je vyvracet nacistickou propagandu, informovat o situaci na frontách, přepisovat vysílání zahraničního rozhlasu a povzbuzovat morálku a odhodlání české veřejnosti.
- Nejrozšířenějším je časopis „V boj“, jehož náklad se vyšplhá až na 4 000 kusů, „Český kurýr“, „detektivky“, „ISNO“, „Signál“ aj.
- KSČ vydává „Rudé Právo“, „Rovnost“, „My z Kolbenky“ atd.

„Tři králové“

Josef Balabán (1894-1941)
člen užšího vedení ON

Josef Mašín (1896-1942)
otec Ctirada a Josefa Mašínů

Václav Morávek (1904-1942) - „Věřím v Boha a ve své pistole.“

Legendární představitelé domácího odboje byli součástí ON a věnovali se celé škále odbojových aktivit – udržování radiotelegrafického spojení s Londýnem a informování o situaci v Protektorátě, formování sítě rozptýlených odbojových organizací, diverzní činnosti (mj. neúspěšný atentát na H. Himmlera v Berlíně), spolupráci s “trumfovým esem” čs. rozvědky – agentem A-54 (pracovník Abwehru Paul Thümmel), shromažďování zbraní, vydávání ilegálního časopisu „V boj“ aj.

Cíle exilové vlády v Londýně

Mezi hlavní úkoly exilové vlády patřilo:

- Koordinovat svoji aktivitu s domácím odbojem, případně i protektorátní vládou
- Docílit uznání u Spojenců jako legitimní exilové vlády
- Prosadit ideu právní kontinuity s První republikou
- Anulovat Mnichovskou dohodu a uznat tak obnovené Československo v předmnichovských hranicích
- Začlenit obnovené Československo do systému kolektivní bezpečnosti (OSN)
- Řídit rozsáhlé a roztroušené čs. vojenské jednotky v zahraničí

Paradesantní výsadky

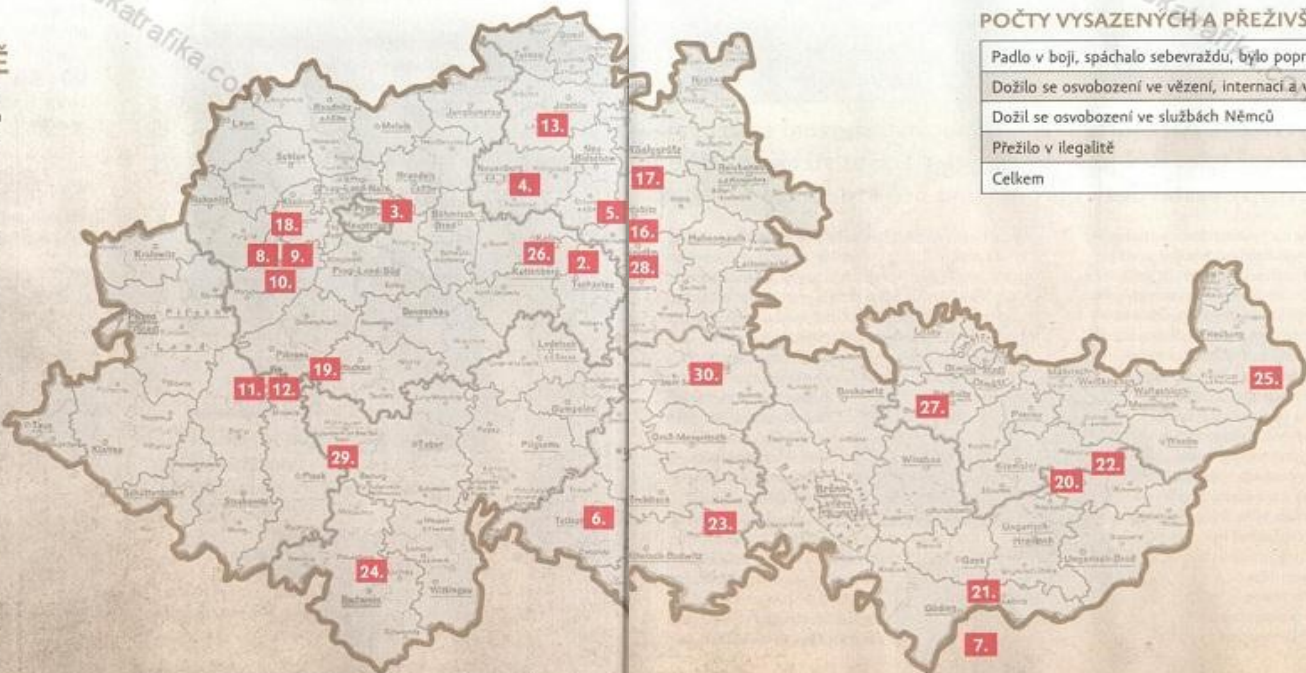
- Od dubna 1941 do jara 1945 je **čs. exilovou vládou v Londýně** vysláno do protektorátu v několika vlnách **přes 100 výsadkářů**.
- 38 operačních skupin má různá určení (**diverze, zpravodajství, koordinace** činnosti odboje) cíle a osudy.
- Polovina parašutistů válku nepřežije.
- Situace v Protektorátě je o mnoho složitější a horší, než jsou jejich očekávání.
- Někteří dobrovolně přejdou do služeb nacistů, další nedobrovolně.
- Mezi nejúspěšnější desanty se řadí **Anthropoid, Silver A, Clay aj.**
- Výsadky jsou vysílány i k našim krajanům na Slovensko, Francie, Itálie a Rumunsko a účastní se jich i němečtí antifašisté ze Sudet.
- Desantů využívá i **SSSR**. Mají podobné úkoly jako výsadky ze Západu, ale jsou mnohonárodnostnější a především silně infiltrovány agenty NKVD a vůbec zaměřeny na **ideologické působení**.

4. 10. 1941	PERCENTAGE	rt. Otmár Riedl (†10. 10. 1994)
29. 12. 1941	ANTHROPOID	svob. asp. František Pavella (†11. 1. 1943)
29. 12. 1941	SILVER A	rtm. Josef Čabouk (†18. 6. 1942)
29. 12. 1941	SILVER B	čt. Jiří Potůček (†2. 7. 1942)
29. 12. 1941	OUT DISTANCE	čt. Vladimír Škacha (†1967)
28. 3. 1942	ZINC	des. asp. Ivan Holaník (†1. 4. 1942)
28. 4. 1942	BIOSCOP	svob. Viliam Gerik (†29. 4. 1947)
28. 4. 1942	BIVOUAC	čt. Jan Hrubý (†18. 6. 1942)
28. 4. 1942	STEEL	des. asp. Libor Zepietal (†27. 9. 1944)
28. 4. 1942	INTRANSITIVE	svob. Oldřich Dvořák (†9. 7. 1942)
29. 4. 1942	TIN	des. Vojtěch Lukabík (†8. 1. 1943)
24. 10. 1942	ANTIMONY	rt. Jaroslav Svarec (†18. 6. 1942)
14. 3. 1943	IRIDIUM	svob. Lubomír Jasiněk (†16. 1. 1943)
14. 3. 1943	BRONSE	rtm. Vladislav Soukup (†15. 3. 1943)
14. 3. 1943		des. Bohumír Kobylka (†15. 3. 1943)
14. 3. 1943		des. Antonín Kubeč (†15. 3. 1943)

4. 4. 1944	CALCIUM	ppor. Jaroslav Odvárský (†23. 6. 1944)
4. 4. 1944	BARIIUM	rt. František Šrůky (†5. 5. 1965)
9. 4. 1944	SULPHUR	rt. Karel Němčický (†31. 7. 2004)
9. 4. 1944	CHALK	čt. asp. Josef Žizba (†18. 1. 1945)
9. 4. 1944		čt. asp. Josef Václav (†19. 3. 1945)
9. 4. 1944		čt. Tomáš Býřek (†29. 11. 1986)
9. 4. 1944		rt. Oldřich Janko (†1. 3. 1945)
13. 4. 1944	CLAY	rt. František Nedělka (†70. let)
13. 4. 1944		čt. Josef Kůndl (†17. 2. 2007)
13. 4. 1944		čt. asp. Antonín Baroš (†13. 12. 1998)
13. 4. 1944		čt. asp. Jiri Štokman (†17. 6. 1981)
13. 4. 1944	CARBON	rtm. Josef Vanc (†7. 5. 1944)
5. 5. 1944	POTASH	čt. asp. Jaroslav Šperl (†11. 4. 2005)
5. 5. 1944		rt. Stanislav Zveřec (†23. 11. 1962)
5. 5. 1944		čt. asp. Josef Machovský (†10. 8. 1991)
5. 5. 1944		rt. Rudolf Novotný (†29. 12. 1953)
5. 5. 1944		čt. Jan Vavřda (†15. 4. 1995)
3. 7. 1944	GLUCINIUM	rt. František Trpák (†30. 5. 2000)
3. 7. 1944		čt. Josef Cíkan (†1. 4. 1985)
14. 9. 1944	WOLFRAM	rt. Vladimír Reměžec (†10. 1. 2001)
14. 9. 1944		rt. Karel Svoboda (†3. 4. 1982)
14. 9. 1944		čt. Robert Manula (†12. 6. 2012)
21. 12. 1944	TUNGSTEN	rt. Rudolf Pernerý (†21. 12. 2005)
21. 12. 1944		rt. Leopold Mustl (†23. 10. 1997)
21. 12. 1944	EMBASSY	čt. Jan Grajcar (†10. 2. 1994)
17. 2. 1945	PLATINIUM – PEWTER	rt. Janomír Nechaňský (†16. 6. 1950)
17. 2. 1945		rt. Alois Vyhřák (†4. 7. 1994)
19. 2. 1945	COTTAGE	voj. Vlastislav Žuk (†1994)
22. 3. 1945	BAUXITE	

13. VÝSADKÁŘI V OBSAZENÉ EVROPE

Výsadky nesměly jen na území předválečné ČSR. Prvního července 1944 byla v Paříži vysazena skupina STROYER (rt. K. Tichý a čt. asp. B. Menšík), která organizovala odboj českých krajanů ve francouzské Francii. Po odesání jednotek protektorátního vojska do Itálie měl do oblasti jejich působení směřovat výsadek SILICA. Ten byl rozdělen do dvou částí SILICA-JIH (kpt. R. Krzák) a SILICA-SEVER (kpt. R. Hrubec, čt. B. Nocar). Krzák působil v týku přítele od 9. září do 17. listopadu 1944. Letoun Hrubcem a Nocarem však 11. září 1944 narazil do vrchoviny a všichni jeho pasažéři zahynuli. Do Vídně mířila operace GUMMIT zahájená 1. července 1944. Jejím jediným účastníkem byl český Čech a katolický kněz J. Pojar, který zde zorganizoval výkonnou zpravodajskou skupinu pracující pod příkrym jménem. Exilové vlády až do konce roku 1944, byla rozprášena gestapem. Pojarov se po zatčení snažil zatajit příslušnost k čs. zahraničnímu odboji a vězení se dočkal osvobození. Čs. vojáci byli používáni i v rámci britských zpravodajských operací, a to především na Balkáně. Jednou z těchto operací KATARKAT byl do Jugoslávie 13. září 1944 odeslán ppor. J. O. Vrána. Operace LOCKS-TH, mající za úkol sabotáž v Korinském průplavu, se účastnil des. J. Kotrba. Zatímco Vrána se před koncem války vrátil do Londýna, Kotrba byl v Řecku zajat a zahynul na jaře 1945 v koncentračním táboře.

POČTY VYSAZENÝCH A PŘEŽIVŠÍCH PARAŠUTISTŮ ZE ZÁPADU

Padlo v boji, spáchalo sebevraždu, bylo popraveno	51
Dožilo se osvobození ve vězení, internaci a v koncentračních táborech	12
Dožil se osvobození ve službách Němců	1
Přežilo v ilegilitě	37
Celkem	101

1. vysazen v Rakousku
14. 15. sestřeleni nad Německem

- Výsadkové skupiny se podle charakteru svého poslání dělily na:
- kurýrní
 - sabotážní a diverzní
 - zpravodajské
 - spojovací
 - zásobovací
 - teroristické
 - přejímací
 - organizační
 - bojové

Atentát na Reinharda Heydricha

Charakteristika doby

- 29. 9. 1938 Mnichovská dohoda
- 15. 3. 1939 Protektorát Čechy a Morava
- 16. 3. 1939 Slovenský štát
- 1. 9. 1939 začíná 2. světová válka
- 1939 – 1941 Hitlerovské armády vítězí (téměř) na všech frontách
- 22. 6. 1941 útok na SSSR (Operace Barbarossa)
- září 1941 příchod Reinharda Heydricha do Prahy – 1. stanné právo

PROTEKTORAT BÖHMEN - MÄHREN

Domácí odboj - 1941 - 1942

Obrana národa – Vznikla po okupaci v březnu 1939. Složena z vrcholných představitelů československé armády, generálů a důstojníků.

Bohužel podcenila konspiraci (utajení), a proto mohlo gestapo celou organizaci rozbít již v letech 1939-1940 a pozatýkat téměř celé vedení.

Heydrich nechal v rámci stanného práva pozatýkat další stovky důstojníků bývalé čsl. armády. Většina z nich potom skončila na popravišti. V roce 1942 pracovalo v odboji již jen několik jedinců, např. **št. kapitán Václav Morávek** jeden z proslulých „**Tři králů**“, **gen. Vojtechovský** - (po válce odvečen NKVD do gulagu, kde roku 1951 umírá. Důvodem byla účast v boji proti bolševikům 1918 – 1920. Měl ruský původ.)

Politické ústředí - V té době již rozbitá organizace. Původně složená z význ. politických osobností (např. poslanců) první republiky (JUDr. Přemysl Šámal, Prokop Drtina aj.). Zůstali pouze jednotlivci.

PVVZ – Petiční výbor Věrní zůstaneme – složen z intelektuálů a kulturních pracovníků (Josef Fischer), kteří vydali manifest „**Věrní zůstaneme**“ mobilizující československou veřejnost k boji proti nacistům v roce 1938. Do počátku roku 1942 byla organizace zlikvidována gestapem.

ÚVOD – Ústřední vedení odboje domácího - v roce 1940 vzniklo spojením tří významných odbojových organizací – Obrany národa, PVVZ a Politického ústředí.

Úkolem byla především zpravodajská činnost (**VI. Krajina**). Také tato organizace byla z velké části rozbita.

Sokol - Ač za protektorátu zrušen, významně se zapojil do odboje (např. **org. Jindra**). Významní činovníci Sokola pomáhali parašutistům při přípravě atentátu. (**Jan Zelenka – Zahajský, Antonín Oktábec**). Několik tisíc sokolů bylo zajato a odvečeno do koncentračních táborů.

KSČ – Po přepadení SSSR 22. června 1941 se do odboje aktivně zapojil i komunistický odboj. Vydával tiskoviny, organizoval sabotáže, navázal spojení s org. ÚVOD.

Reinhard Heydrich

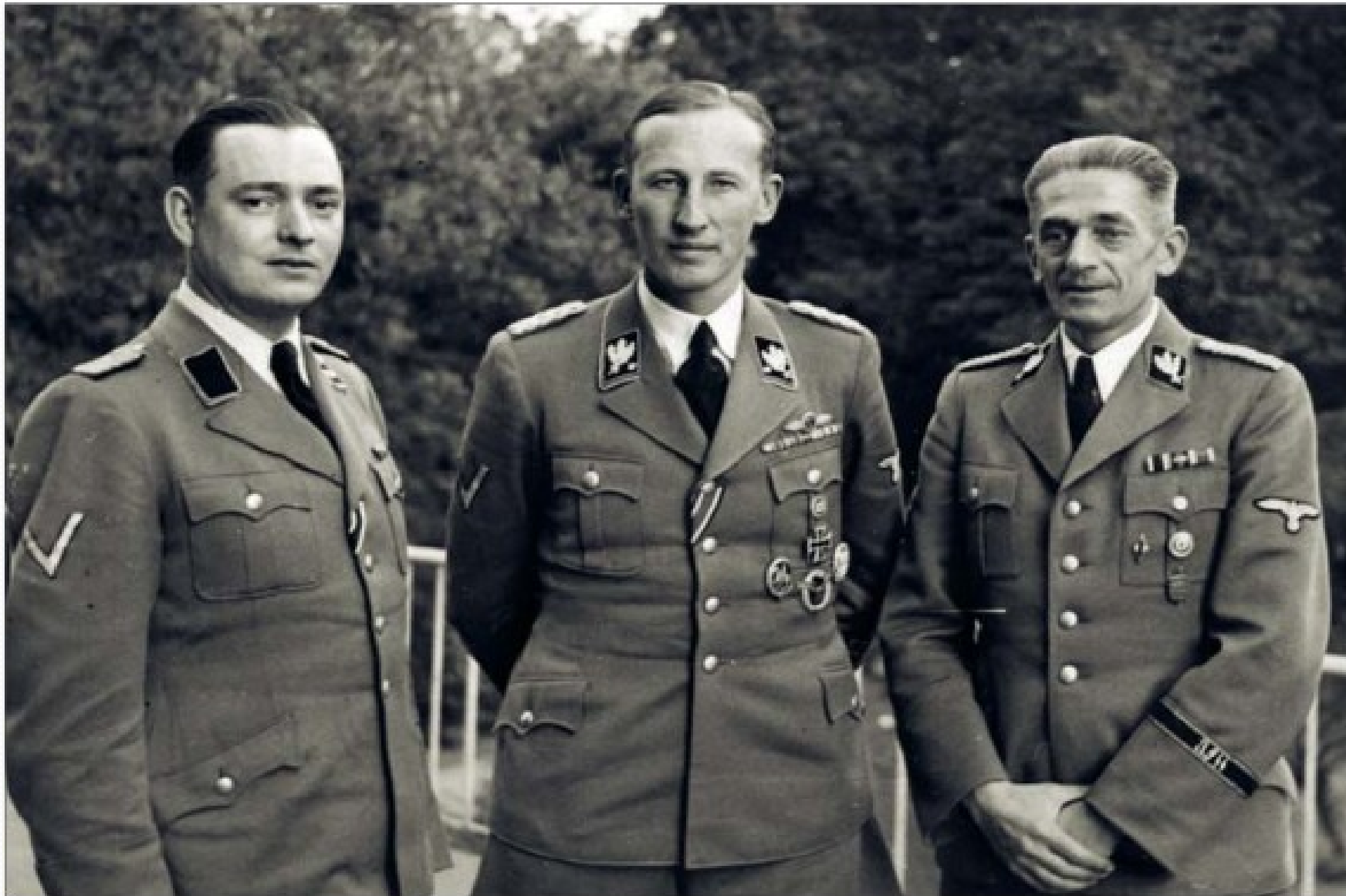
Reinhard Heidrich

- 7. března 1904 – 4. června 1942
- prominentní nacist, blízký spolupracovník Heinricha Himmlera
- SS-Obergruppenführer a generál policie, šéf Hlavního úřadu říšské bezpečnosti (RSHA) a Bezpečnostní služby (SD), prezident Interpolu v letech 1940–1942
- v letech 1941–1942 zastupující říšský protektor Protektorátu Čechy a Morava
- podílel se na perzekuci Židů a posléze se stal jedním z hlavních organizátorů holocaustu. Předsedal konferenci ve Wannsee, která uvedla do praxe tzv. Konečné řešení židovské otázky
- jako zastupující říšský protektor využíval politiku cukru a biče – sociální výhody dělníkům pracujícím pro potřeby Třetí Říše a zároveň brutální perzekuci vůči neloajálním a nepřátelům

Reinhard Heydrich – aktivní vykonavatel Hitlerovy vůle

- Heydrich svou činností upevňoval nacistickou diktaturu.
- Naprosto se ztotožnil s nacistickou rasovou teorií.
- Spustil první masové vraždění Židů po útoku na Sovětský svaz.
- Z koncentračních táborů pomohl vytvořit efektivní nástroj průmyslového masového vyhlazování Židů i jiných „nepohodlných národů a osob“ pro říši. Byl velmi aktivní, horlivý a získával stále více moci.
- Údajně snil o vůdcovské pozici v říši.
- Byl posílán na špinavou práci, kterou prováděl s vervou.
- Měl organizační talent, ale využíval ho pro zločinecké cíle.
- Odpočíval hrou na violoncello, jízdou na koni, šermem, sportovním létáním.
- I vzezřením představoval prototyp národního socialisty.

Horst Böhme, Reinhard Heydrich, K. H. Frank

„Konečné řešení židovské otázky“

- Konference Wannsee - 20. ledna 1942.
- Heydrich předsedal setkání vysokých představitelů nacistického Německa.
- **Chladně a bez emocí byla domluvena spolupráce jednotlivých stranických a říšských úřadů na úplné likvidaci Židů v Evropě.**
- V protokolu konference byl zmíněn i Protektorát Čechy a Morava:

Při praktickém provádění konečného řešení bude Evropa pročesána od Západu na Východ. Území říše včetně Protektorátu Čechy a Morava musí mít přednost, třeba už jen z důvodů bytových a jiných sociálně politických potřeb.

Evakuovaní Židé budou přivezeni vlakem nejprve do takzvaných tranzitních ghatt, aby odtud byli odvezeni dále na Východ.

Kenneth Branagh
v roli Heydricha
ve filmu
Konference ve
Wannsee, režie
Frank Pierson

Stanné právo v protektorátu

gen. Alois Eliáš,
odsouzen
k trestu smrti
(vykonán červnu
1942) za spolupráci
s odb.org. Obrana
národa a
E.Benešem
(chlebičková aféra)

- Den po svém příjezdu vyhlásil Heydrich stanné právo v šesti největších městech (Praha, Brno, Ostrava, Olomouc, Kladno, Hradec Králové). Stanné soudy začaly vyhlašovat rozsudky smrti. Hned 28. října byli **popraveni vedoucí činitelé Obrany národa - gen. Josef Bílý a gen. Hugo Vojta**. Ministerský předseda **Alois Eliáš** byl odsouzen k trestu smrti.

Brzy následovaly další osobnosti.

Na základě stanných soudů bylo popraveno 486 osob, 2242 odvečeno do koncentračních táborů.

gen. Josef Bílý –
po odchodu gen.
Ingra do exilu vedl
org. Obrana národa.
Před zatčením žil
v ilegalitě

Operace Anthropoid

Na počátku října 1941 začínají v Anglii přípravy operace. Hlavním úkolem – **atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha**. Podílí se na nich **E. Beneš**, plukovník generálního štábu **František Moravec**, **gen. Ingr** a další.

- akce měla reagovat na stupňující se represe v Protektorátu Čechy a Morava
- bylo potřeba povzbudit domácí odboj a obnovit spojení s Londýnem
- londýnský exil pracoval na zrušení důsledků mnichovské dohody
- spojenci žádali aktivnější odpor v protektorátu

pluk. Fr. Moravec (vlevo), E. Beneš (uprostřed)

Příprava operace

K provedení operace byla původně vybrána dvojice – **Josef Gabčík a Karel Svoboda**. Rotný Svoboda se však zranil při nočním seskoku a byl nahrazen rotmistrem Kubišem.

rotmistr Josef Gabčík

Původní termín operace nemohl být dodržen.

Jan Kubiš a Josef Gabčík postupně absolvovali:

- základní výcvik útočného boje
- prohloubení návykového jednání v krizových situacích
- fyzickou přípravu, polní a střelecký výcvik
- boj zblízka (tzv. tiché zabíjení)
- používání výbušnin
- radiotelegrafickou, zpravodajskou a topografickou přípravu
- spojovací výcvik, výuku Morseovy abecedy
- vzdušný výcvik, seskoky padákem
- střelbu (na pevné i pohyblivé cíle), vrhání ručních granátů
- vytváření výbušných nástrah, práci s rozněcovači
- střelbu ze samopalu STEN, z pistole COLT

rotmistr Jan Kubiš

rotný Karel Svoboda

Jan Kubiš & Jozef Gabčík

Jan Kubiš

- narozen 24. 7. 1913, Dolní Vilémovice, okres Třebíč
- otec chudý obuvník, matka mu umírá v 6 letech, 5 sourozenců (2 zemřeli mladí)
- otec se podruhé žení s vdovou, která již má 4 děti + narození 4 dalších sourozenců
- v 7 letech si ho k sobě bere sestra jeho matky
- po ZŠ pracoval jako čeledín, byl aktivní v organizaci Orel (katolík)
- 1935 nastoupil na vojnu, v armádě zůstal a dosáhl hodnosti četaře
- po demobilizaci v září 1938 propuštěn z armády a pracoval jako topič
- 16. 6. 1939 odešel do Polska, seznámení s Jozefem Gabčíkem
- Francouzská cizinecká legie v Alžírsku, pak účast v bojích o Francii (Francouzský válečný kříž, povýšení do hodnosti rotného)
- Po porážce Francie evakuace do Anglie, v prosinci 1940 se přihlašuje do výcviku pro speciální úkoly

Jozef Gabčík

- narodil se 8. 4. 1912 v obci Poluvsie, dnes části slovenských Rajeckých Teplic.
- Otec František byl dělník, jezdící za prací do USA a Argentiny, matka Češka Marie, byla v domácnosti. Měl dva bratry a sestru.
- po ZŠ odešel do Čech, kde se vyučil Kovářem
- V rámci prezenční vojenské služby, kterou nastoupil u 14. pěšího pluku v Košicích, absolvoval i poddůstojnickou školu v Prešově s velmi dobrým prospěchem. Dosáhl hodnosti desátníka a pokračoval jako poddůstojník, povýšen na četaře. V roce 1937 ukončil svůj závazek a nastoupil jako civilní zaměstnanec do vojenské továrny na výrobu bojových plynů v Žilině. Ale po nehodě, kdy se nadýchal bojových plynů, byl přeložen do vojenského skladu v Trenčíně.
- Před převzetím skladu bojových látek německou armádou provedl sabotáž na přepravních zásobnících. Před hrozícím zatčením utkl 6. 6. 1939 do Polska

Výcvik Kubiše - hodnocení

TRAINING HISTORY SHEET		35	
Serial No.	2.		
NAME IN FULL	KUBIŠ, JAN	PHOTOGRAPH	
AGE	28	NATIONALITY	Czechoslovakian
DESCRIPTION	Medium height build, fair hair, eyes blue, complexion fair.		
KNOWLEDGE OF LANGUAGES			
CIVIL EMPLOYMENT	Turnoverman in Czech Works.		
MILITARY EMPLOYMENT AND QUALIFICATIONS	Enlisted 1935, served 18 months. Served in Spain, Africa & Tunisia; served in France. Now married. One child, born in Czechoslovakia, C.A.		
TRAINING REPORT			
S.T.S. No.	25		
HEALTH	V. Good.		
CHARACTER	Steady, reliable, solid, popular.		
PARTICULAR STANDARD OR ABILITY IN REGARD TO —			
I. Physical Training	V. Good.		
II. Fieldcraft	Good.		
III. Close Combat	V. Good.		
IV. Weapon Training	Good.		
V. Explosives and Demolitions	Good. Test 90%. Served in practice.		
VI. Communications	Good. Test 80%. Served in practice.		
VII. Reports	Good.		
VIII. Map Reading & Sketching	V. Good. Test 95%.		
IX. Intelligence			
X. S.S. Work			
XI. Irregular Warfare			
XII. Sabotage			
XIII. Combined Operations			
XIV. Political & General			
XV. Advanced Technical Training			
XVI. Driving or Riding —			
(a) Bicycle	YES		
(b) Motor Bicycle	YES		
(c) Motor Car	NO		
XVII. Any other particulars	Good swimmer.		
COMMANDANT'S REMARKS	A good reliable soldier, quiet & calm in for a certain amount of good natured training classification "D", might work up to "B".		
S.T.S. NO 25			
Date	16 August 1941		

Druhý výcvikový turnus v STS 25 prebiehal od 16. augusta do 12. septembra 1941. Jeho účastníkom bol i Jan Kubiš, ktorému mjr. J. T. Young udelil nasledujúce hodnotenie: „Veľmi spoľahlivý vojak, pokojný, občas sa dopúšťa dobromyseľného podpichovania. Klasifikácia 'D', môže sa vypracovať na 'B'.“

Výcvik Gabčíka - hodnocení

TRAINING HISTORY SHEET		33
Serial No.	2	
NAME IN FULL	GABČÍK, JOSEF	PHOTOGRAPH
AGE	28	NATIONALITY CZECHOSLOVAKIAN.
DESCRIPTION	Short, Thick Set, 141 lbs Weight, Hair - Fair, Eyes - Brown, Complexion - Fair.	
KNOWLEDGE OF LANGUAGES		
CIVIL EMPLOYMENT	Locksmith	
MILITARY EMPLOYMENT AND QUALIFICATIONS	Warrant Officer (Specialist) was employed for 3 years in a Military Prison Gas Station, 1918-22. Army 1922-24. Czech Legion 1919. Czech Legion Captain, Czechoslovakia in France, September 1918. (Army, Military Cross)	
TRAINING REPORT		
S.T.S. No.	25	
HEALTH	V.G.	
CHARACTER	V. Good	
PARTICULAR STANDARD OR ABILITY IN REGARD TO :-		
I. Physical Training	V. Good	
II. Fieldcraft	Good	
III. Close Combat	V. Good	
IV. Weapon Training	Good	
V. Explosives and Demolitions	Good Test 86%	
VI. Communications	V. Good. Has Code 12 words per minute.	
VII. Reports		
VIII. Map Reading & Sketching	Fair. Map Reading Test 68%. Sketching Fair.	
IX. Intelligence		
X. S.S. Work		
XI. Irregular Warfare		
XII. Sabotage		
XIII. Combined Operations		
XIV. Political & General		
XV. Advanced Technical Training		
XVI. Driving or Riding :-		
(a) Bicycle	Yes	
(b) Motor Bicycle	No	
(c) Motor Car	Yes	
XVII. Any other particulars	Swims Good Skier	
COMMANDANT'S REMARKS	A smart and well described soldier. He has not the brains of some of the others and is slow at acquiring knowledge. He is thoroughly reliable and very keen, and has plenty of common sense. He has self confidence in practical work, but lacks it so far as brain work is concerned. He is a good leader, when sure of his ground, and he obeys orders to the last detail. He is surprisingly good at signalling. Also appears to have technical knowledge, perhaps of one (Worked in Prison Gas Station). Grade 5 William Francis Lusk Lt. Major, O.C.	
Date	8 Aug 41	
	S.T.S. NO. 25	

Jozef Gabčík patril medzi prvých Čechoslovákov, ktorí v lete 1941 prešli kurzom útočného boja v STS 25. V jeho záverečnom hodnotení je uvedený: „Rázny a plne disciplinovaný vojak. Nie je tak bystrý ako ostatní a je pomalší v získavaní znalostí. Je veľmi spoľahlivý a veľmi zapálený, prekypuje zdravým rozumom. Je dobrý vedúci, keď si je istý svojou úlohou, a plní úplne presne rozkazy.“

Závazek a závět'

1. prosince 1941 podepsal **Kubiš s Gabčíkem** závazek, kde se mimo jiné praví:

..... *Učiním podle svého nejlepšího vědomí a svědomí vše, abych tento úkol, k jehož provedení jsem se dobrovolně přihlásil, úspěšně splnil.*

Před odletem také sepsali závěti. *(Kubiš i Gabčík v nich především žádají, aby bylo postaráno o jejich rodiny, pokud nepřežijí.)*

Je zřejmé, že tušili, jaký osud je čeká.

Odlet

Výsadek uskutečněn v noci z 28. na 29. prosince 1941.

Kromě desantu **Anthropoid** se na palubě letadla Halifax nacházely také skupiny **Silver A** a **Silver B**.

Nad Německem se Halifax setkal s nepřátelskou stíhačkou, ale unikl jí.

Orientační body byly pokryty sněhem, proto docházelo k navigačním chybám. Osádka omylem považovala Prahu za Plzeň. Skupina Anthropoid se proto omylem ocitla východně od Prahy (Nehvizdy u Čelákovic)

Handley – Page Halifax

Silver A:

Alfred Bartoš, Josef Valčík, Jiří Potůček

Spolupráce s odbojem

Kubiš s Gabčíkem navázali po přistání, pomoci místního mlynáře Baumana, spojení se sokolskou **odbojovou organizací Jindra**. Někteří její pracovníci poskytli oběma parašutistům ilegální byty v Praze i další pomoc. Získali také kontakty na **org. ÚVOD**, načas s kapitánem Morávkem. Důležitým spolupracovníkem byl učitel a bývalý náčelník sokola **Jan Zelenka – Hajský**. Zařizoval ubytování a poskytoval cenné informace o Heydrichově pohybu. Zelenkův známý pracoval na Hradě a znal Heydrichův denní program, což bylo velmi důležité při přípravě atentátu.

Důležité opěrné body poskytla oběma výsadkářům ve svých bytech **rodina Moravcových, Fafkových, Khodlových** a dalších. Všichni si byli dobře vědomi rizik, přesto nezištně pomáhali.

Členové skupiny získali pomocí **Valčíka** (*Valčík se musel přemístit z Pardubic do Prahy, protože gestapo získalo jeho fotografii*) spojení na **Silver A** a následně i na **Opálku s Out Distance**.

Jan Zelenka - Hajský

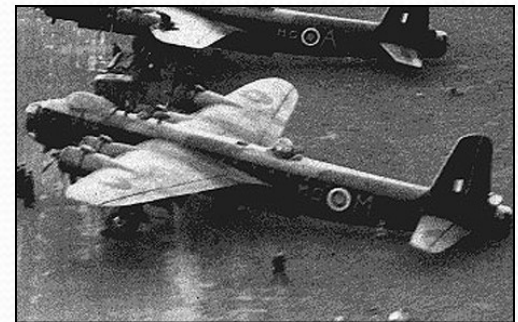
rotmistr Josef Valčík

Bombardování Škodových závodů v Plzni

- 25.- 26. dubna byli členové výsadků **Anthropoid**, **Silver A** a **Out Distance** pověřeni v rámci akce **CANONBURY** naváděním britských bombardérů na Škodovy závody v **Plzni**. Ve směru náletu zapálili parašutisté dvě stodoly. Letadla se dostala blízko, ale cíl zahalily mraky. Signál zachytil jediný bombardér. Zbývajících pět pouštělo pumy naslepo. Závody nezasáhla jediná bomba. Akce nebyla úspěšná.

bombardéry Stirling
neúspěšně operovaly nad Plzní

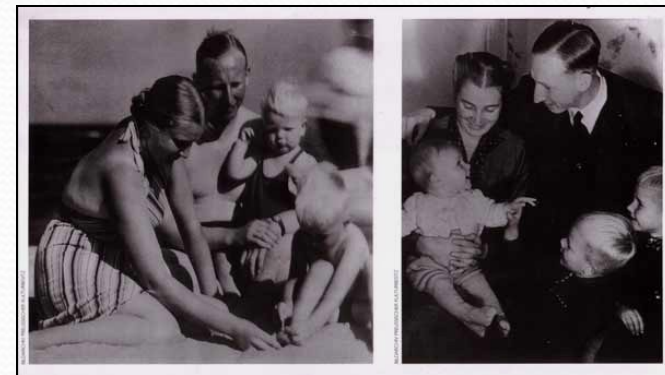
- Koncem dubna začínají v protektorátu operovat další desanty:
Bioscop, **Bivouac**, **Steel** – 27.- 28. duben 1942
Intransitive, **Tin** – 29.-30. duben – 1942

Rotný Jaroslav Švarc ze skupiny **Tin**, čet. **Jan Hrubý** a čet. **Josef Bublík**
skup. **Bioscop** se spojili s **Opálkou** v Praze.

ze

Příprava atentátu

- ➔ **Přípravě atentátu napomohl přesun Heydricha s rodinou do letního sídla v Panenských Březanech.**
- ➔ Heydrich jezdil denně na Pražský hrad a zpět, navíc odmítl ochranný doprovod i jiná bezpečnostní opatření.
- ➔ Kubiš s Gabčíkem začínají „mapovat terén“ na cestě mezi zámkem a Pražským hradem a hledají nevhodnější místo k útoku. Pomáhá jim Valčík.
- ➔ **K akci byla zvolena prudká zatáčka na křižovatce pod Vychovatelnou v Kobylisích, kde auto muselo výrazně zpomalit.**
- ➔ Parašutisté pokračují v přípravách atentátu i přes obavy představitelů odboje z jeho následků. V té době někteří odbojáři pochopili, co se chystá. Varují Londýn pomocí vysílačky Libuše. Na depeši však plk. Moravec nereagoval.

Fragment z depeše Silver A

„Z příprav, které konají Ota a Zdeněk, a podle místa, kde je konají, usuzujeme přes jejich stálé mlčení, že chystají atentát na H. Tento atentát by v ničem neprospěl spojencům a pro náš národ by měl nedozírné následky... Prosíme proto, abyste přes SILVER dali příkaz, aby atentát nebyl proveden. Nebezpečí z prodlení, dejte příkaz obratem. Kdyby to bylo přesto nutné ze zahraničních důvodů, nech se podnikne atentát na zdejšího Quislinga, v první řadě E(manuela) M(oravce).“

Osudný 27. květen 1942

- Černý Mercedes řízený Johanesem Kleinem sjíždí na křižovatku v Kobylicích.
- SS – Obergruppenführer R. Heydrich sedí na předním sedadle vedle řidiče. Vůz musí zpomalit.
- Valčík dává zrcátkem signál o blížícím se voze.
- Gabčík si po pláštém připravuje svůj samopal Sten.
- Ve stejné chvíli se k zatáčce blíží tramvaj.
- ***Ohledně přesného průběhu atentátu dodnes panují nejasnosti.***
- Gabčík odhazuje plášť, vykročí vpřed a zdvíhá zbraň. Ocitá se pár metrů od své oběti.
- V rozhodujícím okamžiku samopal selhal. Někdy se stávalo, že se Sten s plným zásobníkem zasekl.
- Kubiš z aktovky vytáhl speciální bombu. Nehodil ji však přesně. Vybuchla půl metru vedle vozu. Střepina mu roztrhla kůži nad levým okem. Výbuch prorazil karoserii a vyvrátil pravé dveře. Malá střepina karoserie i s částí čalounění uvízla v Heydrichově slezině.
- Kubiš uniká na kole směrem k Libni.
- Gabčík je pronásledován řidičem Kleinem, kterého po několika minutové honičce zneškodní výstřelem do stehna

Výzbroj Kubiše a Gabčíka při atentátu

Stengun – britský samopal z roku 1941
Gabčíkovi v rozhodující chvíli selhal

Tímto typem bomby házel Kubiš

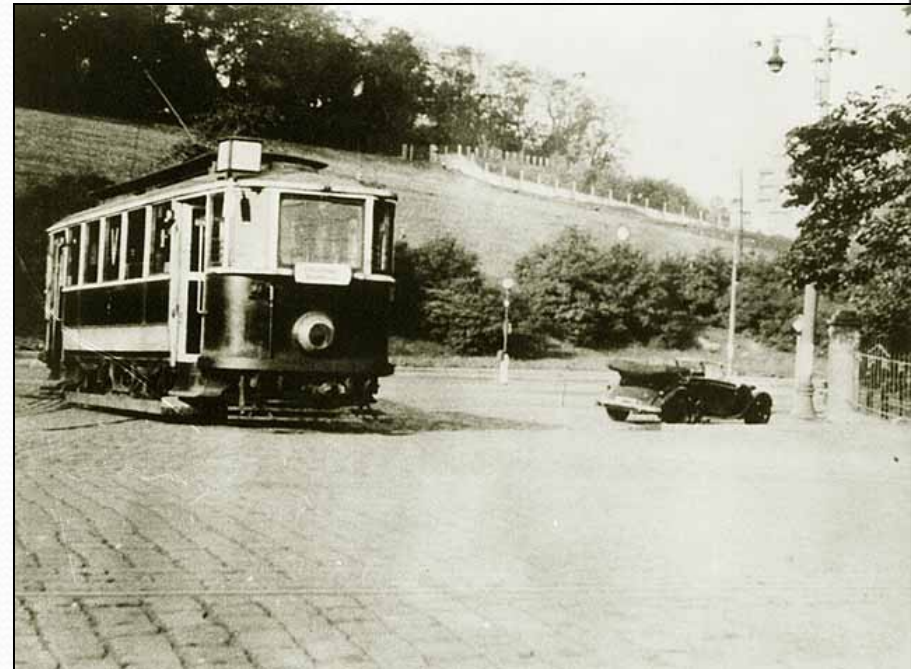
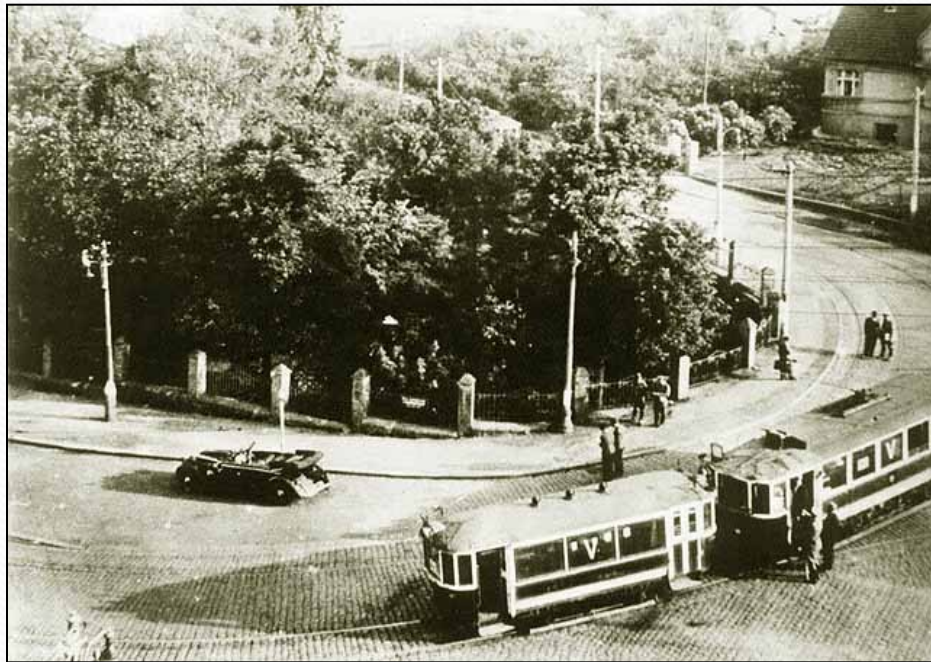

Pistolí Colt 1903 byla vyzbrojena většina
parašutistů, včetně Kubiše a Gabčíka

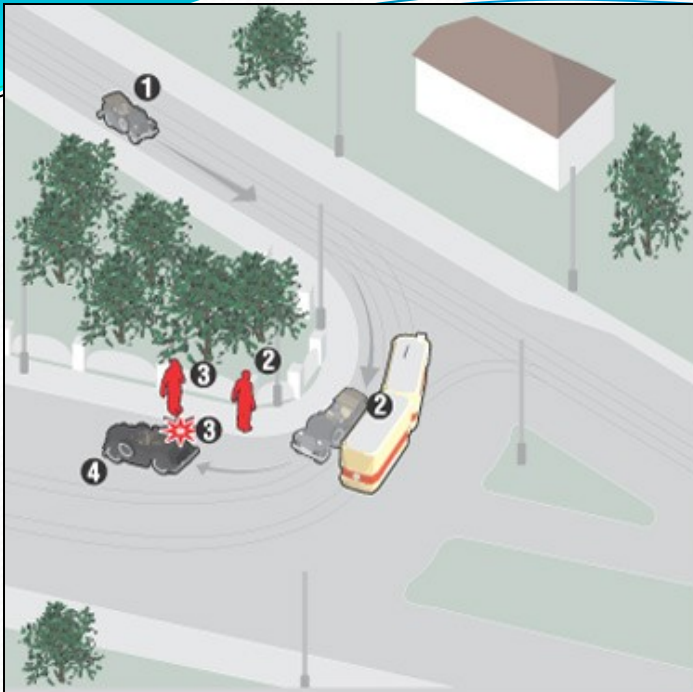

Snímky vznikly při policejní rekonstrukci
atentátu

Stav automobilu po výbuchu bomby

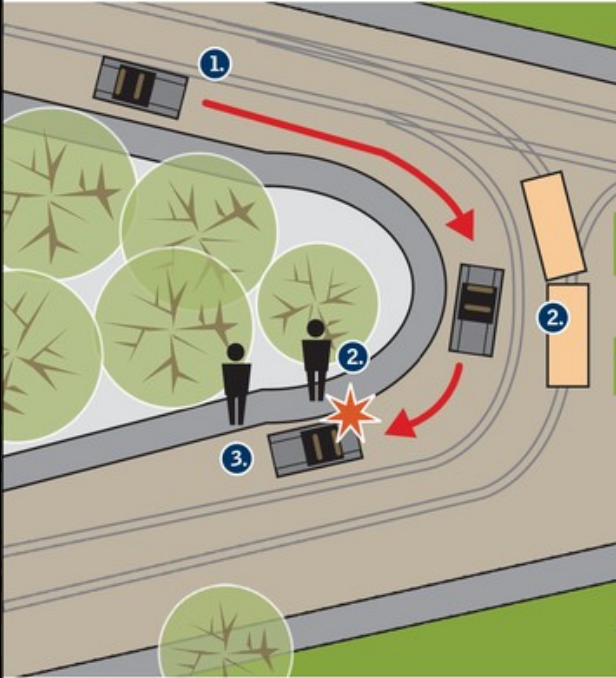

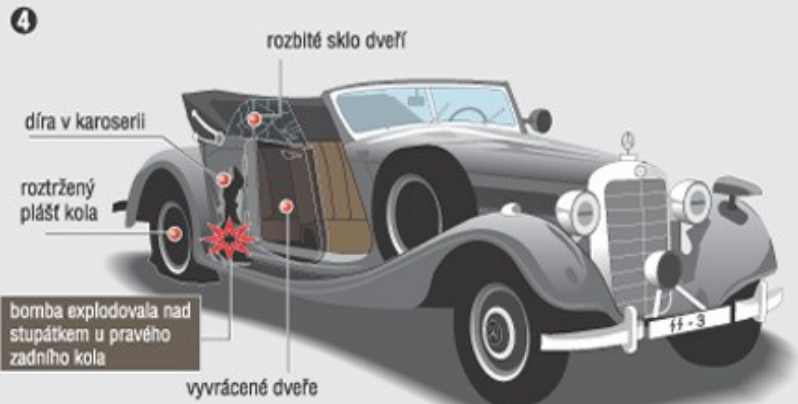
27. KVĚTNA 1942, 10:35 HODIN

- 1 Heydrichovi se stala osudná silnice pod Vychovatelnou v Praze-Libni, kudy projížděl cestou z Panenských Břežan. Toto místo si pro útok vybrali členové výsadku Anthropoid Čech Jan Kubiš a Slovák Jozef Gabčík, ke kterým se přidal Josef Valčík z výsadku Silver. Do zastávky v zatáčce v té chvíli vjížděla tramvaj a protektorův řidič ještě více zpomalil. Pomalu jedoucím vozem nejprve vstoupil do cest Gabčík, který se pokusil vystřelit ze samopalu. Zbraně se ale v hlavní vzpříčil náboj a nevyšla ani rána.
- 2 V záloze byl však ještě Kubiš, který neváhal a na protektorův vůz hodil bombu, jejíž úlomky Heydricha vážně zranily.
- 3 V následném zmatku se podařilo všem třem útočníkům uniknout. Heydrich zemřel následky svých zranění v půl páté ráno 4. června.

ATENTÁT NA REINHARDA HEYDRICHA

- 1 Z Panenských Břežan, sídla zastupujícího říšského protektora, vyráží mercedes SS-3 s Reinhardem Heydrichem na místě spolujezdece. V 10.35, tedy s pětiminutovým zpožděním, projíždí silnicí Pod Vychovatelnou v Libni. Tam už čekají Jozef Gabčík a Jan Kubiš z výsadku Anthropoid. Opadá na celou situaci dohlíží Josef Valčík, člen výsadku Silver A.
- 2 Ve stejné chvíli, kdy mercedes SS-3 odbočuje ostrou zatáčku do ulice V Holešovičkách, projíždí v protisměru tramvaj. Šofér mercedesu zpomaluje, v tu chvíli mu do cesty vstupuje Jozef Gabčík a vytahuje zpod balaňáku samopal Sten. Ten však v rozhodujícím momentu selhává. Mercedes zastavuje.
- 3 Na scénu vstupuje Kubiš a hází na protektorův vůz bombu. Střepiny zasahují Heydricha do boku. Gabčík, Kubiš a Valčík v nastalém zmatku prchají z místa činu.

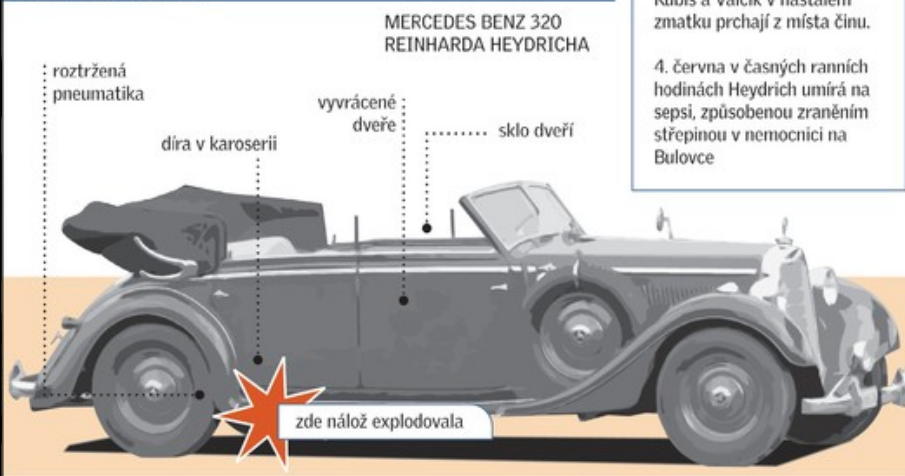

Mercedes Benz 320 Kabriospecial Reinharda Heydricha

ČTK

Poškození automobilu

4. června v časných ranních hodinách Heydrich umírá na sepsi, způsobenou zraněním střepinou v nemocnici na Bulovce

Výjimečný stav

Zraněného Heydricha odvezli do nemocnice na Bulovce. Zpráva do Berlína po první operaci zněla:

„Tržná rána vlevo od bederních obratlů bez poškození míchy. Projektil, kovový plíšek, roztránil 11. žebro, prorazil bránici a uvízl ve slezině. Rána obsahuje četné štětiny a vlasy, zřejmě materiál z čalounění. Nebezpečí: hnisání pohrudnice, zánět pobřišnice. Při operaci byla odstraněna slezina.“

K.H. Frank vyhlásil 27. května civilní výjimečný stav.

Kdo osoby, které měly účast na spáchání atentátu, přechovává anebo jim poskytuje pomoc, anebo máje vědomost o jejich osobě nebo o jejich pobytu neučiní žádné oznámení, bude zastřelen se svou rodinou...

V ulicích se objevily plakáty nabízející deset milionů korun odměny za údaje, které povedou k dopadení pachatelů.

ATENTÁT

na Zastupujícího říšského protektora

Deset milionů K odměny

za předmětné údaje, které povedou k dopadení pachatelů

Dne 27. května 1942 asi v 10.50 hod. byl spáchán atentát na Zastupujícího říšského protektora H-Obergruppenführera Heydricha. Zastupující říšský protektor přijížděl svým autem směrem z Panenských Březan Kirchmayerovou třídou v městské čtvrti Praha-Liběň a právě obíhěl zatáčku do ulice V Holšovičkách, aby jel dále do města. Tu se pokusil vozit v cestu muž, jenž se pokoušel vystřelil z automatické pistole na osoby sedící ve voze. Současně hodil druhý muž protřím vozem ústředím, která při nárazu vybuchla. Po atentátu přešel jeden pachatel Kirchmayerovou třídou a ulici Na Kolíně do ulice Na Zápalcích do rezidenčního obvodu Frautiška Braunera číslo domu 22. Od té chvíle pak, když byl vypálen několik výstřelů, pokračoval v útěku v ulici Na Zápalcích k ulici V Holšovičkách, patrně směrem do města. Druhý pachatel přešel na připraveném velopedu Kirchmayerovou třídou směrem k městské čtvrti Stará Libeň.

Tento pachatel byl muž střední velikosti, štíhlý, měl na sobě tmavé až černé šaty a černý klobouk. Druhý pachatel, ten, který uprchl Kirchmayerovou třídou a ulici Na Kolíně, je popisován takto: vysoký 160 až 162 cm, široký v ramenou, silná postava, plný, okrouhlý, sluncem opálený obličej, široká tiska s okrouhlými rty, tmavé dlouze sčesané vlasy; stáří asi 30–35 let. Tento muž měl na sobě tmavé až tmavě volně sedící šaty se světlými proužky a hnědý střevce. Pokročilý věk při útěku nyměl.

Jeden z pachatelů zanechal na místě činu světlý, béžový plášť z balonového hedvábí, se světlými knoflíky. Každý z pachatelů měl temně hnědý aktovku, které byly nalezeny na místě činu. V jedné z těchto aktovek byla pořízená balonová čepice béžové barvy z velbloudí srsti, na ní je velké okrouhlé zvedrovní značka firmy obchodního domu „Bílá labuť“. Pachatel, jenž uprchl pěšky, zanechal v blízkosti místa činu dámský veloped značky „Moto-Velo J. Krčmar, Teplice“ tovární číslo 40.563. Tento dámský veloped má černé víčko kola (ráfy) s 9 mm širokými červenými pruhy, slovninově červeně ozdobené vidlice a rám, červená černě lemovaná řídítka, červenobílé dobyte, znechvalé pérované sedlo, hnědou tašku na nástroje, černé čalouněné řetězy a značně poškozenou tmavě až světle zbarvenou ochrannou síť. Na kole je poniklovaná huštilka s nožním držádem a 25 cm dlouhou hadičkou. Na tomto kole visela jedna z aktovek, nalezených na místě činu.

Pachatelé jistě čekali delší dobu, snad dokonce několik hodin na místě činu na Zastupujícího říšského protektora.

S poukazem na vypsanou odměnu 10.000.000 korun, která je stanovena na údaje z řad obyvatelstva, jež povedou k dopadení pachatelů, bude plně vyplacena a se předkládají tyto otázky:

1. Kdo máje učinit údaje o pachatelích?
2. Kdo pozoroval pachatele na místě činu?
3. Komu patří ony bílé popsané věci, obzvláště pak komu chybí onen popsaný dámský veloped, plášť, čepice a aktovky?

Tyto výše popsané věci jsou od dneška, od 9. hodiny vystaveny ve

výkladní stětině obchodu s obuví Rafa, Praha II, Václavské nám. 6. Kdo by mohl podat jakákoliv informace, ale neuděl je z vlastní vůle police, bude ve smyslu vyhlášeného nařízení říšského protektora v Čechách a na Moravě o vyhlášení civilního výjimečného stavu ze dne 27. května 1942 se svou rodinou zastřelen. Kromě toho je povinností všech nabitel domů, majitelů bytů a majitelů kletů atd., počínaje dnem 28. května 1942, všechny policejné dosud nepřihlášené osoby v celém Protektorátu přihlásit a poukazem na tuto vyhlášení příslušným policejním přihlašovacím úřadům. Provozní protřím (tomuto nařízení se třesá smrti.

Sdělení přijímá lajná státní policie, vedoucí úřadovna státní policie Praha, Staatspolizeidirektion Prag) v Praze II, Bredovská ulice č. 25, čís. telefonu 30041, jakož i každý jiný německý nebo protektorátní policejní úřad, a to ústně, písemně nebo telefonicky.

Vyšší vedoucí říšské policie v Čechách a na Moravě podepíše: K. H. FRANK.

VÝNOS

říšského protektora v Čechách a na Moravě o vyhlášení civilního výjimečného stavu ze dne 27. května 1942.

V důsledku atentátu na Zastupujícího říšského protektora H-Obergruppenführera Heydricha se ustanovuje toto:

Článek I.

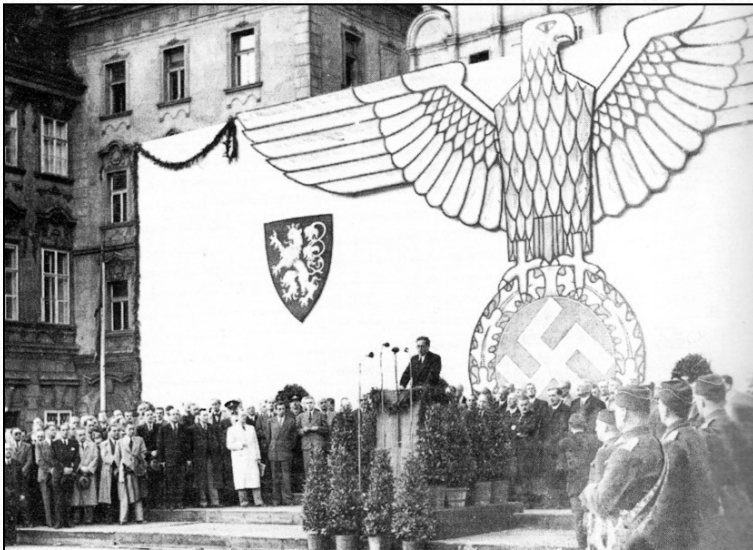
|| jim poskytuje pomoc, anebo máje vědomost o jejich osobě nebo o jejich pobytu neučiní žádné oznámení, bude zastřelen se svou rodinou.

Článek III.

Shromáždění na Staroměstském náměstí

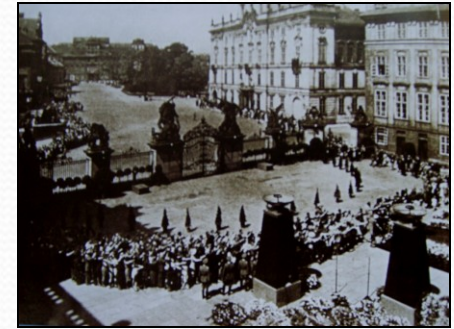
2. června 1942

svolala protektorátní vláda na Staroměstské náměstí v Praze veřejné shromáždění, aby odsoudila atentát a vyjádřila věrnost Hitlerově říši. Manifestace se zúčastnilo asi 60 000 tisíc Pražanů.

Heydrichova smrt a pohřeb

- Heydrich zemřel 4. června 1942 na následky infekce a otravy krve.
- O půlnoci ze 6. na 7. června byla jeho rakev převezena za svitu pochodní na Pražský hrad.
- Od rána 7. června byla Heydrichova rakev vystavena na nádvoří Hradu před Matyášovou bránou.

Lidice

- **Lidice** – vesnice ležící blízko Kladna měla celkem 483 obyvatel a 96 domů.
- Na osudu Lidic měla být demonstrována nacistická moc, vůle k odplatě.
- Zlikvidování Lidic mělo vyvolat strach a zlomit poslední zbytky odporu.
- Byly vybrány vlastně náhodně na základě dopisu Václava Říhy Anně Maruščákové. Dostal se do rukou továrníka Pály a jeho obsah mu byl podezřelý – *Co jsem chtěl udělat, tak jsem udělal. Onoho osudného dne jsem spal někde na Čabárně...*

Autor dopisu chtěl vyvolat dojem o své účasti na odboji, aby ukončil mimomanželský poměr.

Výsledky přivedly gestapo „na stopu“ lidických rodáků, letců v Anglii - poručíků **Josefa Stríbrného a Josefa Horáka**.

Šlo sice o falešnou stopu, ale nacistům se hodil nějaký „viník“, na kterém by si zchladilo žáhu. Důkazy o kontaktu obyvatel s parašutisty nastrčilo samo gestapo (vysílačku, municí)

Lidická tragédie

V noci z 9. na 10. června 1942 byly Lidice obklíčeny, **všichni dospělí muži od 15 – 84 let soustředěni v Horákově statku a postupně popraveni – 173 mužů.** Muži pobývající mimo obec, například na noční směně, byli popraveni dodatečně v Praze. Lidické ženy a děti odvedli nejprve do Kladna. 104 dětí pak převezli na „převychování“ do Německa nebo do táborů, **vrátilo se jich jen 17.** Ženy odvezli do koncentračního tábora Ravensbrück. **53 z nich se nikdy nevrátilo...**

Domy v obci byly postupně vypáleny a vyhozeny do povětří. Nacisté zničili také lidický hřbitov. Jméno obce mělo být vymazáno z map. Nic nesmělo připomínat bývalou vesnici. Bylo dokonce změněno i koryto potoka protékajícího středem obce. Pokáceli všechny stromy, zavezli rybník. Celá akce byla zdokumentována a zfilmována.

Lidická tragédie

Zásluhou členů pravoslavné církve, **Petřeka s Čiklem**, našlo sedm parašutistů úkryt v **kostele sv. Karla Boromejského (dnes sv. Cyrila a Metoděje)**. Pravoslavný kostel v Resselově ulici se měl stát místem jejich posledního boje.

Před posledním bojem

- Pátrání po atentátnících nevedlo do poloviny června téměř k ničemu.
- Do akce bylo zapojeno několik tisíc příslušníků SS, wehrmachtu, gestapa aj.
- Pro schvalování atentátu, přechovávání zbraní, spojení s cizinou atd. popravovány stovky lidí.
- Seznamy popravených byly denně uváděny v novinách a rozhlase.
- K dopadení atentátníků měly vést jejich vystavené věci (kolo, plášť, aktovky).

Karel Čurda

rotmistr Karel Čurda

Člen skupiny Out Distance. ~~Nevydržel~~ silný psychický tlak. Zprávy o vraždění v Lidicích a strach o vlastní rodinu ho zlomily. **16. 6. 1942 se přihlásil dobrovolně na gestapu a zradil své spolubojovníky** (ovlivnil ho také slib amnestie). **Jeho informace vedly k zatčení odbojářů a jejich rodin a k obklíčení výsadkářů v Resslově ulici. Odhaduje se, že nepřímo způsobil smrt asi 300 lidí.**

Čurda vyrazil také jméno Marie Moravcové, jejíž rodina atentátníky přechovávala. Paní Moravcová se otráвила kyanidem, když gestapo vtrhlo do jejího bytu. **Zatčený syn Aťa nevydržel nátlak a mučení a prozradil úkryt sedmi parašutistů – kostel sv. Karla Boromejského (výsadkářům tam nosil jídlo).**

Čurda bohužel nebyl jediným výsadkářem spolupracujícím s okupanty (Gerik), jeho čin ostře kontrastuje se statečností Kubiše, Gabčíka a dalších.

(Vhodné téma pro diskusi se studenty.
Dokážeme odhadnout, jak bychom se zachovali my?)

Valčík
Silver A

Sedm statečných

Hrubý
Bioscop

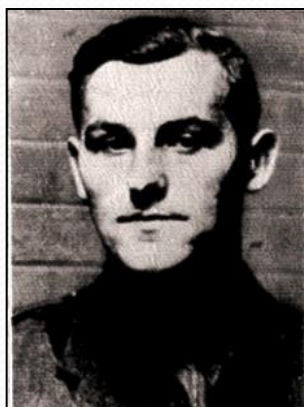
Gabčík
Anthropoid

Kubiš
Anthropoid

Opálka
Out Distance

Švarc
Tin

Bublík
Bioscop

Poslední boj v kostele

Velitel zbraní SS v Čechách a na Moravě SS-Brigadeführer Karl von Treuenfeld vydal 18. června 1942 ve 3,45 rozkaz praporu Deutschland a Prag k obklíčení čtvrti kolem kostela sv. Karla Boromejského.

Obklíčení bylo dokončeno ve 4,15 hodin.

V tu dobu držel stráž na galerii a kůru kostela **Adolf Opálka, Josef Bublík** a **Jan Kubiš**.

Ostatní čtyři se schovávali v kryptě.

Balkón, asi 10 metrů nad zemí, poskytoval obráncům výhodnou pozici. Zároveň se rozmístili tak, aby dostali jednotlivé esesáky do křížové palby. Takto se jim podařilo odrazit několik útoků. Němci použili kromě samopalů i granáty. Výbuch jednoho z nich nakonec zabil Kubiše. Granáty těžce zranily také Opálku a Bublíka.

Oba si vzali život ranou z pistole.

Poslední boj v kryptě

Zatímco probíhal boj v kostele, pokoušeli se zbývající čtyři výsadkáři prokopat ke kanalizaci pod ulicí. Snaha byla marná. Měli k dispozici jen železnou tyč a holé ruce. Navíc kopali jen během střelby - a ta nakonec ustala.

Pozornost útočníků se zaměřila na kryptu. **Gabčík, Švarc, Hrubý a Valčík** se nehodlali vzdát. Němcům nepomohla střelba, útok slznými granáty, výzvy ke kapitulaci, útok stropním otvorem, ani pokus vyplavit parašutisty vodou.

Po sedmi hodinách boje si vzali zbývající čtyři obránci život. Živé je nedostali.

Poslední boj v kryptě

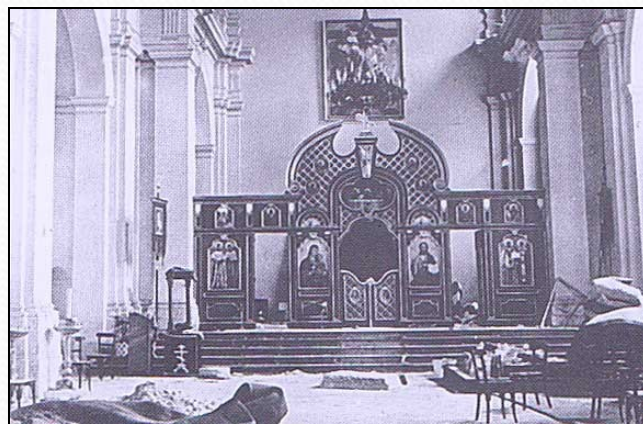
Stopy střelby najdeme dodnes také uvnitř krypty

Pokus o únik parašutistům nevyšel

Kostel po boji

Jednotka zasahující proti atentátníkům v Resslově ulici, strážný prapor SS - Prag

Mrtví parašutisté

Fotografie mrtvých parašutistů. Po pitvě byly jejich ostatky odvezeny do hromadného hrobu v Ďáblicích. Některá těla byla ovšem bez hlav - ty byly, na příkaz gestapa, upraveny jako osteologické preparáty. Hlavy Gabčíka a Kubiše dokonce zalili do konzervačního roztoku, údajně pro výzkumné účely. Další osudy ostatků jsou nejasné..

Gabčík

Kubiš

Opálka

Hrubý

Bublík

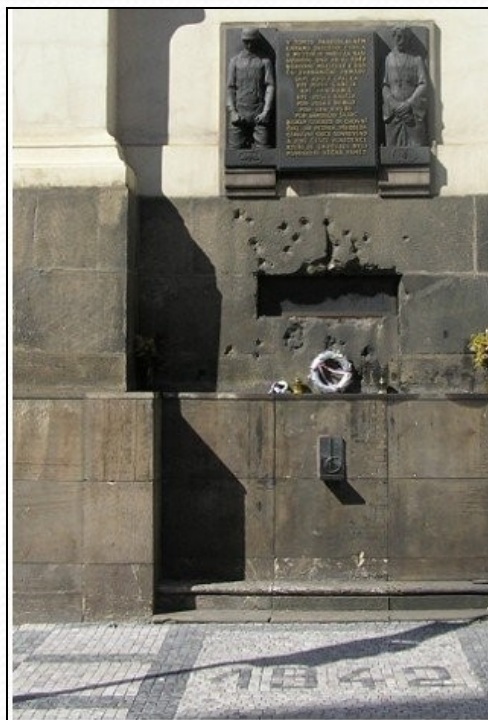

Švarc

Valčík

Stopy po německém kulometu se zachovaly dodnes kolem okénka do krypty.

V TOMTO PRAVOSLAVNĚM
CHRÁMU SVATÉHO CYRILA
A METODĚJE PADLI ZA NAŠI
SVOBODU DNE 18. VI. 1942
NÁRODNÍ MSTITELÉ Z ŘAD
ČS. ZAHRANIČNÍ ARMÁDY

SKPT. ADOLF OPÁLKA
KPT. JOZEF GABČÍK
KPT. JAN KUBIŠ
KPT. JOSEF VALČÍK
POR. JOSEF BUBLÍK
POR. JAN HRUBÝ
POR. JAROSLAV ŠVARC
BISKUP GORAZD, DUCHOVNÍ
ČIKL, DR. PETŘEK, PŘEDSEDA
CÍRKEVNÍ OBCE SONNEVEND
A JINÍ ČEŠTÍ VLASTENCI,
KTERÍ JE UKRÝVALI BYLI
POPRAVENI. VĚČNÁ PAMĚT.

5.11.2014

Ležáky

Osud Lidic čekal také osadu Ležáky. Čurdova zrada přivedla gestapo k informaci o radiostanici Libuše ukrývané v Ležákách a o síti devíti místních spolupracovníků se skupinou Silver A. 20. června začalo gestapo se zatýkáním. 24. června byla celá osada obklíčena oddíly SS a gestapem. Zatčené obyvatele převezli do Pardubic. Odebrali jim děti. 33 lidí bylo poté zastřeleno na popravišti u pardubického Zámečku. Zbývající dospělí byli zastřeleni (*muži i ženy*) později nebo zahynuli v koncentračních táborech. Represe si vyžádaly životy 57 lidí. Z Německa se vrátily pouze sestry Jarmila a Marie Štulíkovy. Obec byla vypálena a srovnána se zemí.

Další oběti - příklad

- Za dobu činnosti stanných soudů bylo na území protektorátu popraveno na 1585 vlastenců.
- Perzekuce byla cíleně zaměřená proti české inteligenci. Její příslušníci tvořili přes 21% popravených.
- Zvláštní soudní proces byl 3. září 1942 uspořádán proti představitelům pravoslavné církve ukrývajícím parašutisty. **ThDr. Vladimír Petřek, kněz Václav Číkl, Jan Sonnevend**, všichni účastníci odboje, byli odsouzeni k trestu smrti.

Na popravišti skončil i **biskup pravoslavné církve v ČSR Gorazd**. Pokoušel se zachránit pravoslavnou církev v ČSR a vzal celou vinu za skrývání atentádníků před okupačními úřady na sebe (přestože o úkrytu parašutistů v kryptě zpočátku vůbec nevěděl).

- Nacisté se mstili také na rodinách parašutistů

biskup Gorazd

ThDr. Vladimír Petřek

Jan Sonnevend

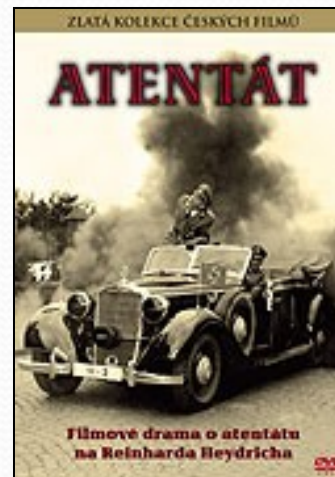
kněz Václav Číkl

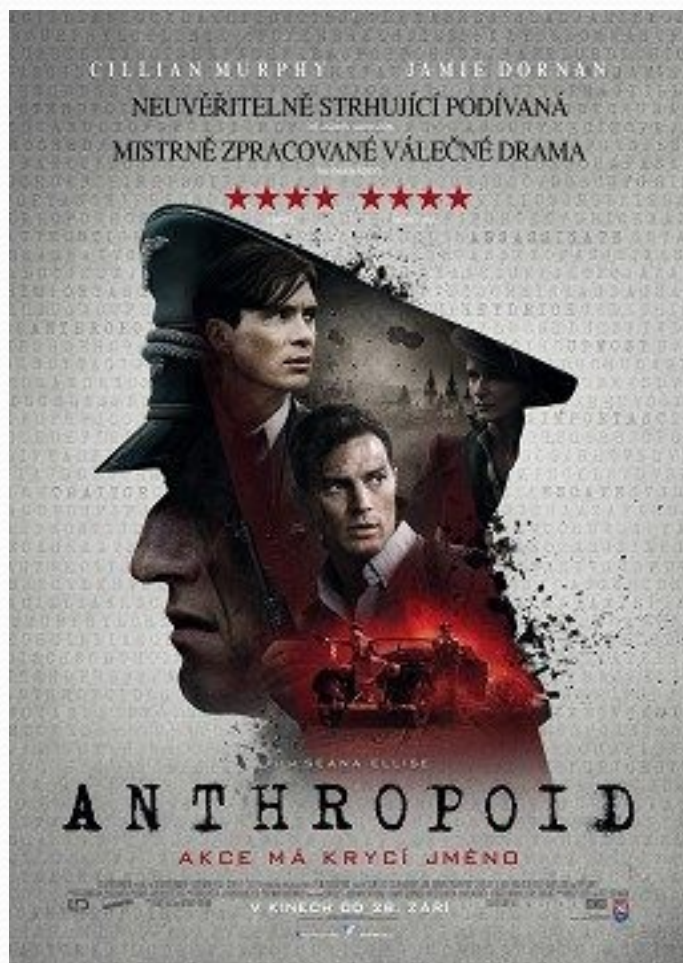
Nový pomník na místě atentátu

Atentát (1964) Jiřího Sequense

Zahraniční filmy z posledních let

DVA **JIRÍ ŠULC**
Vyhláška

1. Den 27. května 1942 byl v Praze spáchán atentát na zastupujícího říšského protektora H-Obergruppenführera Heydricha. Na dopadení pachatelů se vyplácí odměna 10 milionů korun. Kdo pachatele přechovává nebo jim poskytl pomoc, anebo jim vydomeň o jejich postech, anebo o jejich pobytu a pohybu a osobě, kdo bude zastřelen v souvislosti s touto událostí.

2. Nad okrazenou Otáčilovskou v Praze se vyvíjí ozbrojená činnost. Na vyhledání a zadržení činných účastníků bude vyhlášeno se této opatření.

a) Zákaz výjezdu z domu. Každá veřejná divláni převadělska od 17. května do hodiny odpolední, každá 6. hodiny.

b) Na tutulát dobu se uzavírá veřejná hostinna, biografy, kina, veřejné výstavy, podniky a zastavuje se veřejná doprava.

c) Kdo se přes tento zákaz v uvedeném doprobleví na ulici, bude zastřelen bezostyšně v první řadě.

d) Další opatření jsou vyhrazena a v případě potřeby budou oznámena zvlášť.

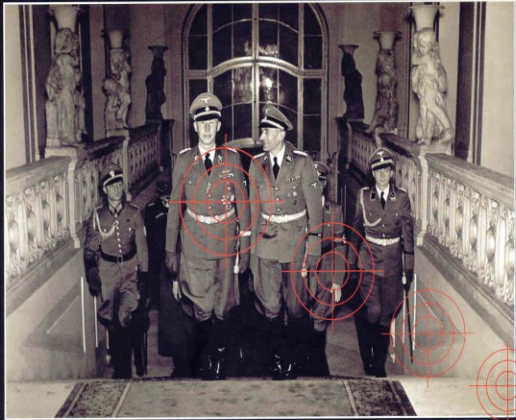
Vytváří se H a policie a říšského protektora v Čechách a na Moravě,
podpisan: K. H. Frank.

RISI

KNIŽNÍ KLUB

Michal BURIAN, Aleš KNÍŽEK
Jiří RAJLICH, Eduard STEHLÍK

ATENTÁT

OPERACE ANTHROPOID
1941-1942

Měl atentát smysl?

Otázka do diskuze

Odpověď má svá pro i proti.

Proti atentátu

- atentát si vyžádal příliš mnoho obětí (minimálně 1 500 mrtvých)
- prohloubilo se ponížování českého národa, který byl nucen „prokazovat věrnost“ říši např. při masovém shromáždění na Václavském náměstí

Pro atentát

- atentát byl v rámci druhé světové války naprosto ojedinělou a úspěšnou akcí nemající obdoby
- akce neobyčejně zvětšila prestiž naší země ve světě
- Velká Británie pod dojmem atentátu i obětí v Lidicích odvolala podpis pod mnichovskou dohodou a uznala předmnichovské hranice Československé republiky
- i potomci popravených odbojářů berou oběť svých příbuzných jako samozřejmost – někdo se nacistům přece musel postavit
- atentát alespoň částečně odčiňuje mnichovské trauma
- šlo o jednu z nejúspěšnějších „bojových“ akcí odboje
- Heydrich byl jedním z nejnebezpečnějších mužů Třetí říše (hlavní organizátor holocaustu) a jeho dalších případných obětí (i mezi Čechy) by bylo možná mnohem více...

Význam pro společnost?

V tomto příběhu najdeme:

- odvaha
- hrdinství
- láska k vlasti
- pomoc druhému člověku
- boj za hodnoty demokracie a humanismu
- obětování se (srovnání fanatismus SS)
- **zrada, teror, smrt nevinných, zločiny proti lidskosti**